

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СУДИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ХЎЖАЛИК СУДИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИНИНГ
ҚАРОРИ

13 **Юридик таълим муассасалари (ҳарбий, махсус олий таълим муассасаларидан ташқари) талабалари томонидан таништирув ва малакавий амалиётни, шунингдек стажировкани ўташ тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида**

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2013 йил 31 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2548

«Таълим тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 225-модда) ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1997 й., 11-12-сон, 295-модда) Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 28 июндаги ПҚ–1990-сон «Юридик кадрлар тайёрлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 29-сон, 372-модда) мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, Олий суди, Олий хўжалик суди, Бош прокуратураси, Молия вазирлиги ва Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги **қарор қилади:**

1. Юридик таълим муассасалари (ҳарбий, махсус олий таълим муассасаларидан ташқари) талабалари томонидан таништирув ва малакавий амалиётни, шунингдек стажировкани ўташ тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим ҳамда у расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Адлия вазири

Н. ЙЎЛДОШЕВ

Тошкент ш.,
2013 йил 31 декабрь,
3-сон

1 (605)-сон

— 183 —

13-модда

Олий суд раиси

Б. МУСТАФАЕВ

Тошкент ш.,
2013 йил 31 декабрь,
КТБ-443-13-сон

**Олий хўжалик
суди раиси**

К. КАМИЛОВ

Тошкент ш.,
2013 йил 31 декабрь,
06-17/2-4246-сон

Бош прокурор

Р. ҚОДИРОВ

Тошкент ш.,
2013 йил 31 декабрь,
14-Қ/К-сон

Молия вазири

Р. АЗИМОВ

Тошкент ш.,
2013 йил 31 декабрь,
119-сон

**Олий ва ўрта-махсус
таълим вазири**

Б. ХОДИЕВ

Тошкент ш.,
2013 йил 31 декабрь,
58/ҚҚ-сон

Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирлиги, Олий суди, Олий ҳўжалик
суди, Бош прокуратураси, Молия вазирлиги
ва Олий ва ўрта-махсус таълим вазирлиги-
нинг 2013 йил 31 декабрдаги
3, КТБ-443-13, 06-17/2-4246, 14-К/К,
119 ва 58/ҚҚ-сон қарорига
ИЛОВА

**Юридик таълим муассасалари (ҳарбий, махсус олий
таълим муассасаларидан ташқари) талабалари томонидан
таништирув ва малакавий амалиётни, шунингдек
стажировкани ўташ тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом «Таълим тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 225-модда) ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида»ги (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг Ахборотномаси, 1997 й., 11-12-сон, 295-модда) Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013 йил 28 июндаги ПҚ-1990-сон «Юридик кадрлар тайёрлаш тизими янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 29-сон, 372-модда) мувофиқ «юриспруденция» мутахассислиги бўйича юридик кадрларни тайёрлашни амалга оширувчи олий таълим муассасалари (ҳарбий, махсус олий таълим муассасаларидан ташқари) (бундан буён матнда ОТМ деб юритилди) талабалари томонидан таништирув ва малакавий амалиётни, шунингдек стажировка ўташ тартибини белгилайди.

I боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги тушунчалардан фойдаланилади:

қабул қилувчи ташкилот — талабалар томонидан амалиёт (стажировка) ўтиляётган давлат ҳокимияти ва бошқаруви органи, суд, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган, ишлаб чиқариш, ҳўжалик, тижорат ташкилотлари, молия-банк ва бошқа муассасаларнинг юридик хизмати;

амалиёт — назарий билимларни мустаҳкамлаш, амалий кўникма ва маҳорат ҳосил қилиш, таълим дастурининг маълум (яқуний) қисмидаги мавзуси бўйича материаллар тўплаш учун ўтказиладиган ўқув жараёнининг бир қисми;

талаба стажировкаси (бундан буён матнда стажировка деб юритилди) — магистрлик диссертациясининг амалий қисми материалларини ишлаб чиқиш билан биргаликда ўқиш давомида олинган амалий ва назарий билимларни амалиётда мустаҳкамлашга йўналтирилган ўқув жараёнининг бир қисми;

таништирув амалиёти — бакалавриятнинг II курс талабалари томонидан келажакдаги касбий фаолият ҳақида бошланғич маълумотларни олиш ва назарий билимларни мустаҳкамлаш мақсадида ўталадиган амалиёт тури;

малакавий амалиёт — бакалавриятнинг III ва IV курс ва магистратуранинг I курс талабалари томонидан назарий билимларни мустаҳкамлаш, амалий кўникма ва ўқув хосил қилиш, таълим дастурининг маълум (якуний) қисмидаги мавзуси бўйича материаллар тўплаш мақсадида ўталадиган амалиёт тури;

диплом олди амалиёти — таълимнинг якунловчи босқичи ҳисобланган ва бакалавриятнинг IV курс талабалари томонидан назарий ва амалий таълим дастурлари ўзлаштирилгандан сўнг битирув малакавий ишининг мавзуси бўйича материаллар тўплаш мақсадида ўталадиган малакавий амалиёт тури;

ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбари — ўқув юкламасига амалиёт (стажировка) киритилган ОТМ ўқитувчиси;

қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбари — талабаларни амалий кўникмаларга ўргатиш ва ОТМдаги амалиёт (стажировка) раҳбари билан биргаликда эгалланган билимларни баҳолаш масъулияти юкланган қабул қилувчи ташкилот ходими;

амалиёт (стажировка)ни ўташ дастури — ишчи-ўқув режаларини ҳисобга олган ҳолда ОТМ томонидан ишлаб чиқиладиган ва тасдиқланган дастур.

2. Амалиёт (стажировка)ни ўташ муддати ва жойи амалиёт (стажировка)ни ўташ дастури ва ишчи-ўқув режалари билан назарий тайёргарлик ҳамда танланган бакалаврият йўналиши ва магистратура мутахассислигини инобатга олган ҳолда белгиланади.

3. Амалиёт (стажировка) узлуксиз ҳамда амалиёт (стажировка) мазмунини ва назарий таълимнинг ўзаро алоқасини таъминлаш шарти билан назарий билимлар билан навбатланиш йўли орқали амалга оширилиши мумкин. Амалиётнинг барча турлари ва стажировка ишчи-ўқув режаларига мувофиқ муддатларда ўтказилади.

4. Таништирув амалиёти қабул қилувчи ташкилотларнинг амалий фаолияти ҳақида тасаввурга эга бўлиш ҳамда бирламчи касбий маҳорат ва кўникмаларни эгаллашни назарда тутати.

Таништирув амалиёти бакалавриятнинг 4-семестри якунидан сўнг ўтказилади.

Таништирув амалиётининг давомийлиги 3 ёки 4 та ташкилотларда бир ойни ташкил этади.

5. Малакавий амалиёт ўрганилаётган фанлар бўйича амалий кўникмаларни такомиллаштиришга, талабаларнинг қонун ҳужжатларининг ҳуқуқий нормаларини амалиётда қўллаш бўйича маҳоратларини текширишга имкон беради.

Малакавий амалиёт:

бакалаврият талабалари учун 6-семестр якунидан сўнг;

магистратура талабалари учун 2-семестр якунидан сўнг ўтказилади.

Малакавий амалиётнинг давомийлиги бакалаврият талабалари учун бир ой, магистратура талабалари учун эса бир ярим ойни ташкил этади.

Амалиётни ўташ жойи танланган бакалаврият йўналиши ва магистратура мутахассислигини инобатга олган ҳолда амалиётни ўташ дастури билан белгиланади.

6. Диплом олди амалиёти битирув малакавий ишини тайёрлашда фойдаланиш мақсадида материаллар тўплаш учун талабанинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган талабларга мувофиқ, талаба томонидан касбий фаолиятни эгаллашнинг узлуксиз ва изчил жараёнини таъминлашга қаратилган.

Диплом олди амалиёт бакалавриятнинг IV курс талабалари учун 7-семестр якунланганидан сўнг ўтказилади.

Диплом олди амалиётининг давомийлиги икки ярим ойни ташкил этади.

Амалиёт ўташ жойи талаба томонидан ОТМдаги амалиёт раҳбари билан келишилган ҳолда танланган бакалаврият йўналиши ва битирув малакавий иши мавзусига асосан танланади.

Бакалаврият талабалари 7-семестр мобайнида ўқишдан ажралмаган ҳолда амалий кўникмаларни ривожлантириш бўйича курсларни ўташлари мумкин.

7. Стажировка талабалар томонидан таълим жараёнида олинган назарий билимларни мустаҳкамлашга ва ушбу билимларни касбий юридик фаолиятнинг кўникма ва маҳоратларига айлантиришга, талабаларни аниқ иш жойидаги амалий ишга тайёрлаш ҳамда магистрлик диссертациясининг амалий қисми материалларини ишлаб чиқишга йўналтирилган.

Стажировка магистратура талабалари учун 3-семестр якунланганидан сўнг ўтказилади.

Стажировканинг давомийлиги уч ярим ойни ташкил этади.

8. Амалиёт (стажировка)ни ўташдан озод қилишга йўл қўйилмайди.

9. Амалиёт (стажировка)ни ўташ жараёнида талаба томонидан ОТМдан бериладиган амалиёт (стажировка) кундалиги юритилади.

Амалиёт (стажировка) кундалигида қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбарининг имзоси билан тасдиқланадиган, талаба томонидан амалиёт (стажировка)ни ўташ вақтида амалга оширилган ишлар ҳар кунлик асосида ёритилиб борилади.

10. Қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбарлари амалиёт (стажировка) кундалигига талабанинг ижобий ва салбий фазилатларини, унинг ўзлаштирувчанлиги ва бошқа маълумотларни ёритувчи ёзувларни киритиш ҳуқуқига эга.

11. Амалиёт (стажировка)ни ўташнинг нормал кунлик давомийлиги олти соатни ташкил этади.

II боб. Амалиёт (стажировка)ни ўташнинг босқичлари

12. Амалиёт (стажировка) уч босқичга бўлинади:

тайёрлов;

асосий;

амалиёт (стажировка) бўйича имтихон.

13. Тайёрлов босқичида ишчи-ўқув режасига асосан амалиёт (стажировка)ни ўташнинг биринчи кунда ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбари ва қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбари томонидан йиғилиш ўтказилади. Йиғилишда талабалар амалиёт (стажировка)ни ўташ дастури билан танишадилар, унинг мақсад ва вазифаларига тааллуқли кўрсатмалар, уларни бажариш бўйича қўлланмаларни оладилар, амалиёт (стажировка) ўташ ва амалиёт (стажировка) кундалигини тўлдириш тартиби ҳақида хабардор қилинади.

Амалиёт (стажировка)ни ўташнинг дастлабки уч кунда талабалар қабул қилувчи ташкилотнинг тузилиши, фаолият йўналишлари, ўзига хослиги билан танишадилар ҳамда ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбари ва қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбари билан биргаликда амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурини бажариш режа-жадвалини тузадилар.

14. Амалиёт (стажировка)ни ўташнинг асосий босқичида талаба бево-сита қабул қилувчи ташкилотда амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурини бажариш режа-жадвалида кўрсатиб ўтилган ишни бажаради.

15. Амалиёт (стажировка) бўйича имтихон амалиёт (стажировка)нинг якуний босқичи ҳисобланиб, унда талабалар томонидан амалиёт (стажировка)ни ўташ жараёнида қилинган ишларнинг натижалари таҳлил қилинади ва баҳоланади. Амалиёт (стажировка) бўйича имтихон ОТМ вакиллари орасидан тузилган комиссия томонидан ОТМда ёзма равишда ўтказилади.

Қабул қилувчи ташкилотнинг вакили амалиёт (стажировка) бўйича имтихонда ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбари билан биргаликда қатнашиши мумкин.

16. Амалиёт (стажировка) бўйича имтихон қўйидаги баҳолаш мезонларига асосан амалга оширилади:

назарий ва амалий билимлари даражаси;

талаба томонидан амалиёт (стажировка) давомида тўпланган материалларнинг тузилиши, даражаси ва сифати ҳамда уни ўташ давомида ўрганилган масалаларнинг ёритиб берилиши.

III боб. Амалиёт (стажировка)ни ўташда талабага қўйиладиган талаблар

17. Талаба:

амалиёт (стажировка) бўйича услубий ва кўрсатма материаллар билан танишиши ва ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбаридан йўл-йўриқдан ўтиши; амалиёт (стажировка)ни ташкил этиш ва ўташни назорат қилиш бўйича тадбирларда иштирок этиши;

амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурида назарда тутилган барча топшириқларни белгиланган муддатларда, тўлиқ ҳажмда ва сифатли бажариши;

амалиёт (стажировка) кундалигини ҳар куни ва тартибли юритиши;

ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбарининг талаби билан кўриб чиқиш учун амалиёт (стажировка) кундалигини тақдим қилиши;

кейинги ўқув ва амалий фаолиятда фойдаланилиши мумкин бўлган материаллар тўпламини юритиши;

ички меҳнат тартиб қоидалари ва қабул қилувчи ташкилот ходимлари фаолиятининг тартибини белгиловчи ҳужжатларга риоя қилиши шарт.

18. Талаба амалиёт (стажировка) бўйича имтиҳонни ўтказиш кунда ОТМдаги амалиёт (стажировка) раҳбарига белгиланган муддатда амалиёт (стажировка) якуни бўйича қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

амалиёт (стажировка) кундалиги;

яқуний хулоса чиқарилгандан сўнг талабага келгусида ўқув ва амалий фаолиятда фойдаланиш учун қайтариб бериладиган амалиёт (стажировка) ўташ вақтида тўпланган материаллар жилди (уларнинг рўйхати амалиёт (стажировка) кундалигида акс эттирилган бўлиши лозим).

19. Талаба амалиёт (стажировка)ни ўтагандан сўнг ОТМда амалиёт (стажировка) бўйича имтиҳон топширишга мажбур.

IV боб. Амалиёт (стажировка)ни ташкиллаштиришнинг шартлари

20. Амалиёт (стажировка)ни ташкил этишга талаблар амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурлари билан белгиланади. Амалиёт (стажировка)ни барча босқичларда ташкил этиш талабалар томонидан касбий фаолиятни эгаллашда узлуксизлик ва изчилликни таъминлашга йўналтирилиши лозим.

21. Ўқитувчиларнинг амалиёт (стажировка)даги ўқув юкмаси ишчи-ўқув режада кўрсатилган ўқув педагогик соатлар (ҳафталар)дан ва амалиётни ўташ туридан келиб чиқиб аниқланади.

22. Амалиёт (стажировка)ни ташкил этиш учун олдиндан ОТМ ректори томонидан амалиётлар тури ёки стажировка, муддати ва уни ўташ жойи, моддий таъминот, ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбарларини турар жой билан таъминлаш, масъул шахслар ва жўнатилаётган талабаларнинг, ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбарларининг таркибий рўйхати белгиланган буйруқ қабул қилинади.

23. ОТМ раҳбари амалиёт (стажировка)га тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш жараёнида меҳнатни муҳофаза қилиш ҳамда фаолият хавфсизлигини таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар кўрилишини таъминлайди, талабаларни ўз вақтида амалиёт (стажировка) ўташ жойларига тақсимлайди.

24. Амалиёт (стажировка)ни тайёрлаш, таъминлаш ва ўташни мувофиқлаштиришни ОТМнинг амалиётни ташкиллаштирувчи бўлинмаси амалга оширади.

25. ОТМдаги амалиёт (стажировка) раҳбари:

амалиёт (стажировка)га кетаётган талабалар билан йўл-йўриқлар ўтказиши;

талабаларнинг амалиёт (стажировка) ўташ жойига етиб келишини назорат қилади;

қабул қилувчи ташкилот раҳбари ва қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбари билан алоқалар ўрнатади;

талабаларга амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурини бажариш бўйича услубий ёрдам кўрсатади;

амалиёт (стажировка)нинг бутун даври учун талабаларга индивидуал режа тузади, қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбари билан биргаликда ишнинг ҳажми ва таркибини белгилайди;

амалиёт (стажировка)ни ўташ жойларига талабаларни тақсимлашда иштирок этади;

амалиёт (стажировка) муддатларига ва унинг таркибига риоя қилиниши, шунингдек амалиёт (стажировка)ни ўташ дастури бажарилишининг назоратини амалга оширади, шу жумладан талабаларни амалиёт (стажировка) ўташ жойларига кўришга бориш йўли билан;

амалиёт (стажировка) бўйича имтиҳонда иштирок этади;

амалиёт (стажировка)га, уни такомиллаштириш юзасидан таклифлар билан, раҳбарлик бўйича ҳисобот тузади ва уни ОТМга тақдим этади.

26. Қабул қилувчи ташкилот раҳбари:

ОТМлар билан амалиёт (стажировка)ни ўташ ҳақида шартномалар тузади;

қабул қилувчи ташкилотда амалиёт (стажировка)ни ташкил этиш тўғрисида буйруқлар чиқаради;

малакали ва тажрибали мутахассислар орасидан қабул қилувчи ташкилотда амалиёт (стажировка) ўташ учун масъул шахсларни тайинлайди, шунингдек уларнинг орасидан амалиёт (стажировка) ўташни ташкил этиш ва назорат қилиш учун ишчи гуруҳ тузади;

амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурига мувофиқ амалиёт (стажировка) ўташ учун шароитлар яратади.

27. Қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбари:

талабаларга техника хавфсизлиги бўйича йўл-йўриқ, ёнғин хавфсизлиги бўйича умумий йўл-йўриқ, шунингдек қабул қилувчи ташкилотнинг ички тартиб қоидалари ва иш режимининг хусусиятлари бўйича йўл-йўриқ ўтказиши;

қабул қилувчи ташкилотнинг белгиланган объектлари бўйича талабаларни тақсимлайди, унинг тузилиши, фаолият йўналишлари ва ўзига хос хусусиятлари билан таништиради;

талабаларни амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурига тааллуқли материаллардан фойдаланиш имкониятини таъминлайди;

талабалар томонидан амалиёт (стажировка)ни ўташ дастурининг бажарилиши учун зарур шароитлар яратади;

талабаларга ишлаб чиқариш масалалари бўйича маслаҳатлар беради;

бажарилаётган иш ва амалиёт (стажировка) кундалигининг юритилиши устидан доимий назоратни амалга оширади;

талаба иш кунининг белгиланган давомийлигига риоя этилишини таъминлайди;

талаба иш вақтидан самарали фойдаланишини таъминлайди,

амалиёт (стажировка) кундалигини тасдиқлайди;

ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбарини талаба томонидан амалиёт (стажировка) ўташ дастури бажарилмаётганлиги ҳамда барча меҳнат интизоми бузилишлари ҳақида хабардор қилади;

ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбари билан алоқани ушлаб туради.

Қабул қилувчи ташкилотдан амалиёт (стажировка) раҳбарига талабага амалиёт (стажировка) ўташ дастури билан боғлиқ бўлмаган вазифаларни бажариш топширигини бериш тақиқланади.

28. Амалиёт (стажировка) ОТМ билан қабул қилувчи ташкилот ўртасидаги қабул қилувчи ташкилотнинг амалиёт (стажировка) ўташ учун жой ажратиш мажбуриятини назарда тутувчи шартномалар асосида амалга оширилади.

ОТМ ва қабул қилувчи ташкилот амалиёт (стажировка)ни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича шартномада шартнома предметини, тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини, амалиёт (стажировка)ни ташкил этиш тартибини, шартноманинг амал қилиш муддатини, шартномани бекор қилиш асосларини, шунингдек тарафларнинг жавобгарлигини келишиб олади.

29. Амалиёт (стажировка) бошланиши вақтидан бошлаб талабаларга қабул қилувчи ташкилотда белгиланган тартибда таништирилиши шарт бўлган меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари ва ички меҳнат тартиб қоидалари ҳамда қабул қилувчи ташкилотда амалда бўлган бошқа ҳужжатлар татбиқ қилинади.

30. Амалиёт (стажировка) бўйича баҳо таълим бўйича баҳоларга тенглаштирилади ва талабалар умумий ўзлаштиришининг яқунларини чиқаришда инобатга олинади.

31. Амалиёт (стажировка) яқунлари бўйича қониқарсиз баҳо, шунингдек узрли сабабларсиз амалиёт (стажировка)га келмаслик белгиланган тартибда академик қарздорликка эга бўлган талаба сифатида, ОТМ талабалари сафидан чиқарилишига асос бўлиб хизмат қилиши мумкин.

V боб. Моддий таъминот

32. Амалиёт (стажировка)ни ўташ даврида талабаларда стипендия олиш ҳуқуқи сақланиб қолинади.

33. ОТМдан амалиёт (стажировка) раҳбарларининг ОТМ жойлашган жойдан амалиёт (стажировка)ни ўташ жойигача бориш билан боғлиқ бўлган хизмат сафарлари харажатлари, шу жумладан яшаш ва суткалик харажатлар, ўрнатилган тартибда ОТМнинг бюджетдан ташқари маблағлари ҳисобидан тўланади.